ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०६.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ३१ मे ते ०६ जून २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ०७ ते ११ जून २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	०४/०६	०५/०६	०६/०६	दिनांक		०७/०६	०८/०६	०९/०६	१०/०६	११/०६
							पाऊस (मिमी)		५.०	२०.०	७.०	३.०	२.०
							कमाल तापमान (अं .सें)		३४.०	३४.०	३५.०	३५.०	३५.०
							किमान तापमान (अं .सें)		२३.०	२३.०	२४.०	२४.०	२४.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	ढगाळ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ
							दु.						
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		७३	७८	७८	७२	७३
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		५१	५१	५४	५४	४७
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		१३	१५	१४	१८	२०
							स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
							दु.						

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०६ जून रोजी बीड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ०८ जून रोजी बीड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ०७ जून रोजी बीड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून मूसळधार स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्हयात दिनांक ०६, ०९ व १० जून रोजी तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०७ व ०८ जून रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्हयात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक १३ ते १९ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पूर्वमशागत / आंतरपीक	कोरडवाहू परिस्थितीत सोयाबीन + तुर हे आंतरपीक २:१ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. तसेच ओलीताखाली सोयाबीन + कापूस हे आंतरपीक १:१ किंवा २:१ या प्रमाणात घेता येते. सोयाबीन पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
खरीप ज्वारी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	आंतरपीक पध्दतीमध्ये खरीप ज्वारी + सोयाबीन २:४ किंवा ३:६ या प्रमाणात दोन ओळीतील अंतर ४५ सेंमी ठेवावे. तसेच खरीप ज्वारी + तुर ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात आंतरपीक घेता येते. सोयाबीन, मुग, उडीद ही कमी कालावधीची पिके आंतरपीके म्हणून घेताना २:४ या आंतरपीक पध्दतीचा अवलंब करावा. खरीप ज्वारी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
बाजरी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	बाजरी पिकामध्ये बाजरी + तुर हे आंतरपीक २:१, ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. बाजरी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, प्रादुर्भावग्रस्त पाने काढून नष्ट करावीत, पिवळ्या चिकट सापळ्यांचा पिकात वापर करावा, रासायनिक कीटकनाशकामध्ये व्यवस्थापनासाठी क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५% २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	आंतरपीक	पाण्याची उपलब्धता असल्यास हळद पिकाची लागवड करून घ्यावी. हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा/मोसंबी लागवडीसाठी १X१X१ मीटर या आकाराचे खड्डे घेऊन त्यात अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, ३ ते ४ घमेली शेणखत किंवा कंपोस्टखत व पोयटा माती यांनी खड्डे भरून घ्यावे. संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
डाळींब	जातींची निवड / वाढीची	डाळिंब लागवडीसाठी घेतलेले खड्डे चांगली माती + चांगले कुजलेले व रापलेले शेणखत + १ ते १.५ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + पालापाचोळा यांनी जमिनीपासून वर १५ ते २० सेंमी खड्डे भरून घ्यावेत व मधोमध एक बांबूची काठी लावावी. डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू लागवडीसाठी घेतलेले १ X१X१ मीटर आकाराचे खड्डे अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, १:३ या प्रमाणात शेणखत + माती या मिश्रणाने खड्डे भरावे. चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या व लहान चिकू झाडांना काठीने आधार द्यावा.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	तुती रोपवाटीका जुन महिन्यात एक एकर क्षेत्रासाठी २ गुंठे क्षेत्रावर गादी वाफे करावेत. ५० X३X१.५ फुट (लांबी-रुंदी-उंची) आकाराचे ३ गादी वाफे करावेत. ०६ ते ०८ महिने वयाचे तुती बेणे करण्यासाठी निवडावी. ३ ते ४ डोळे असलेले बेणे पेन्सील आकाराचे निवडून धारदार सिकेटरच्या साहाय्याने डोळ्याच्या लगत खालील बाजूस स्लॅंटींग कट व ३ डोळ्याच्या वरच्या डोळया लगत फ्लॅट कट घेऊन बेणे तयार करावे. बेणे तयार करताना बेण्याची साल फाटणार नाही याची काळजी घ्यावी. रोगीट बेण्याची छाटणी साठी निवड करू नये. ५X३X२ किंवा ६X३X२ फुट पट्टा पध्दत लागवडीसाठी एकरी ६ हजार बेणे लागवड करावी. दोन भाग शेणखत व एक भाग माती या प्रमाणे जमीनीपासून १.५ फुट उंचीच्या गादी वाफ्यावर २२ सेंमी लांबीचे तुती बेणे दोन ओळीत १५ सेंमी व दोन बेण्यात १० सेंमी अंतर ठेवून लागवड करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतुच्या आगमनासोबतच अनेक आजारांचे देखील आगमन होते. म्हणून पशुधनाच्या आरोग्यासाठी त्रिसुत्री १) भौतीक सुविधा म्हणजेच व्यवस्थीत गोठा ज्यायोग्य किटक व पावसापसून संरक्षण. २) जैविक सुविधा जसेकी लसीकरण, जंतनाशकाची मात्रा आणि ३)रासायनीक सुविधा म्हणजे आजाराची लागण झाल्यास तात्काळ पशुवैद्यकाच्या मार्गदर्शनाखाली औषधोपचार लसीकरण आणि पावसाच्या आगमनासोबतच तात्काळ शेळी मेंढी मध्ये तसच वासरांना वयाच्या सातव्या दिवशी द्यावयाची जंतनाशकाची मात्रा आवश्यक ठरते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०६.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिति (दिनांक ३१ मे ते ०६ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०७ ते ११ जून २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	०४/०६	०५/०६	०६/०६	दिनांक	०७/०६	०८/०६	०९/०६	१०/०६	११/०६
							पाऊस (मिमी)	३.०	१२.०	९.०	२.०	१.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३५.०	३६.०	३६.०	३५.०	३५.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२५.०	२५.०	२५.०	२५.०	२४.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७३	७३	७८	७०	६६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५६	५५	५७	५८	५५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	८	१४	१३	१९	२१
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-वायव्य	वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०७ जून रोजी हिंगोली जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ०८ जून रोजी हिंगोली जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्हयायत दिनांक ०६, ०९ व १० जून रोजी तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०७ व ०८ जून रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्हयात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक १३ ते १९ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पूर्वमशागत / आंतरपीक	कोरडवाहू परिस्थितीत सोयाबीन + तुर हे आंतरपीक २:१ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. तसेच ओलीताखाली सोयाबीन + कापूस हे आंतरपीक १:१ किंवा २:१ या प्रमाणात घेता येते. सोयाबीन पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
खरीप ज्वारी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	आंतरपीक पध्दतीमध्ये खरीप ज्वारी + सोयाबीन २:४ किंवा ३:६ या प्रमाणात दोन ओळीतील अंतर ४५ सेंमी ठेवावे. तसेच खरीप ज्वारी + तुर ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात आंतरपीक घेता येते. सोयाबीन, मुग, उडीद ही कमी कालावधीची पिके आंतरपीके म्हणून घेताना २:४ या आंतरपीक पध्दतीचा अवलंब करावा. खरीप ज्वारी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
बाजरी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	बाजरी पिकामध्ये बाजरी + तुर हे आंतरपीक २:१, ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. बाजरी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, प्रादुर्भावग्रस्त पाने काढून नष्ट करावीत, पिवळ्या चिकट सापळयांचा पिकात वापर करावा, रासायनिक कीटकनाशकामध्ये व्यवस्थापनासाठी क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेट ७५% २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरँट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	आंतरपीक	पाण्याची उपलब्धता असल्यास हळद पिकाची लागवड करून घ्यावी. हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा/मोसंबी लागवडीसाठी १X१X१ मीटर या आकाराचे खड्डे घेऊन त्यात अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, ३ ते ४ घमेली शेणखत किंवा कंपोस्टखत व पोयटा माती यांनी खड्डे भरून घ्यावे. संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
डाळींब	जातींची निवड / वाढीची	डाळिंब लागवडीसाठी घेतलेले खड्डे चांगली माती + चांगले कुजलेले व रापलेले शेणखत + १ ते १.५ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + पालापाचोळा यांनी जमिनीपासून वर १५ ते २० सेंमी खड्डे भरून घ्यावेत व मधोमध एक बांबूची काठी लावावी. डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू लागवडीसाठी घेतलेले १ X१X१ मीटर आकाराचे खड्डे अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, १:३ या प्रमाणात शेणखत + माती या मिश्रणाने खड्डे भरावे. चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या व लहान चिकू झाडांना काठीने आधार द्यावा.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	तुती रोपवाटीका जुन महिन्यात एक एकर क्षेत्रासाठी २ गुंठे क्षेत्रावर गादी वाफे करावेत. ५० X३X१.५ फुट (लांबी-रुंदी-उंची) आकाराचे ३ गादी वाफे करावेत. ०६ ते ०८ महिने वयाचे तुती बेणे करण्यासाठी निवडावी. ३ ते ४ डोळे असलेले बेणे पेन्सील आकाराचे निवडून धारदार सिकेटरच्या साहाय्याने डोळ्याच्या लगत खालील बाजूस स्लँटींग कट व ३ डोळ्याच्या वरच्या डोळ्या लगत फ्लॅट कट घेऊन बेणे तयार करावे. बेणे तयार करताना बेण्याची साल फाटणार नाही याची काळजी घ्यावी. रोगीट बेण्याची छाटणी साठी निवड करू नये. ५X३X२ किंवा ६X३X२ फुट पट्टा पध्दत लागवडीसाठी एकरी ६ हजार बेणे लागवड करावी. दोन भाग शेणखत व एक भाग माती या प्रमाणे जमीनीपासून १.५ फुट उंचीच्या गादी वाफ्यावर २२ सेंमी लांबीचे तुती बेणे दोन ओळीत १५ सेंमी व दोन बेण्यात १० सेंमी अंतर ठेवून लागवड करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतुच्या आगमनासोबतच अनेक आजारांचे देखील आगमन होते. म्हणून पशुधनाच्या आरोग्यासाठी त्रिसुत्री १) भौतीक सुविधा म्हणजेच व्यवस्थीत गोठा ज्यायोग्य किटक व पावसापसून संरक्षण. २) जैविक सुविधा जसेकी लसीकरण, जंतनाशकाची मात्रा आणि ३)रासायनीक सुविधा म्हणजे आजाराची लागण झाल्यास तात्काळ पशुवैद्यकाच्या मार्गदर्शनाखाली औषधोपचार लसीकरण आणि पावसाच्या आगमनासोबतच तात्काळ शेळी मेंढी मध्ये तसच वासरांना वयाच्या सातव्या दिवशी द्यावयाची जंतनाशकाची मात्रा आवश्यक ठरते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०६.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ३१ मे ते ०६ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०७ ते ११ जून २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	०४/०६	०५/०६	०६/०६	दिनांक	०७/०६	०८/०६	०९/०६	१०/०६	११/०६
							पाऊस (मिमी)	२.०	१५.०	७.०	३.०	१.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३६.०	३५.०	३५.०	३४.०	३४.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२४.०	२५.०	२५.०	२५.०	२५.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	ढगाळ	ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७३	७८	७७	७०	६९
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५६	५४	५८	५८	५२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१३	१४	१८	१९	२२
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	वायव्य	वायव्य	वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०७ जून रोजी जालना जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ०८ जून रोजी जालना जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्हयात दिनांक ०६, ०९ व १० जून रोजी तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०७ व ०८ जून रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्हयात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक १३ ते १९ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पूर्वमशागत / आंतरपीक	कोरडवाहू परिस्थितीत सोयाबीन + तुर हे आंतरपीक २:१ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. तसेच ओलीताखाली सोयाबीन + कापूस हे आंतरपीक १:१ किंवा २:१ या प्रमाणात घेता येते. सोयाबीन पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
खरीप ज्वारी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	आंतरपीक पध्दतीमध्ये खरीप ज्वारी + सोयाबीन २:४ किंवा ३:६ या प्रमाणात दोन ओळीतील अंतर ४५ सेंमी ठेवावे. तसेच खरीप ज्वारी + तुर ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात आंतरपीक घेता येते. सोयाबीन, मुग, उडीद ही कमी कालावधीची पिके आंतरपीके म्हणून घेताना २:४ या आंतरपीक पध्दतीचा अवलंब करावा. खरीप ज्वारी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
बाजरी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	बाजरी पिकामध्ये बाजरी + तुर हे आंतरपीक २:१, ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. बाजरी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, प्रादुर्भावग्रस्त पाने काढून नष्ट करावीत, पिवळ्या चिकट सापळ्यांचा पिकात वापर करावा, रासायनिक कीटकनाशकामध्ये व्यवस्थापनासाठी क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५% २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	आंतरपीक	पाण्याची उपलब्धता असल्यास हळद पिकाची लागवड करून घ्यावी. हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा/मोसंबी लागवडीसाठी १X१X१ मीटर या आकाराचे खड्डे घेऊन त्यात अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, ३ ते ४ घमेली शेणखत किंवा कंपोस्टखत व पोयटा माती यांनी खड्डे भरून घ्यावे. संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपुर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
डाळींब	जातींची निवड / वाढीची	डाळिंब लागवडीसाठी घेतलेले खड्डे चांगली माती + चांगले कुजलेले व रापलेले शेणखत + १ ते १.५ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + पालापाचोळा यांनी जमिनीपासून वर १५ ते २० सेंमी खड्डे भरून घ्यावेत व मधोमध एक बांबूची काठी लावावी. डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू लागवडीसाठी घेतलेले १X१X१ मीटर आकाराचे खड्डे अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, १:३ या प्रमाणात शेणखत + माती या मिश्रणाने खड्डे भरावे. चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या व लहान चिकू झाडांना काठीने आधार द्यावा.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	तुती रोपवाटीका जुन महिन्यात एक एकर क्षेत्रासाठी २ गुंठे क्षेत्रावर गादी वाफे करावेत. ५० X३X१.५ फुट (लांबी-रुंदी-उंची) आकाराचे ३ गादी वाफे करावेत. ०६ ते ०८ महिने वयाचे तुती बेणे करण्यासाठी निवडावी. ३ ते ४ डोळे असलेले बेणे पेन्सील आकाराचे निवडून धारदार सिकेटरच्या साहाय्याने डोळयाच्या लगत खालील बाजूस स्लॅटींग कट व ३ डोळयाच्या वरच्या डोळया लगत फ्लॅट कट घेऊन बेणे तयार करावे. बेणे तयार करताना बेण्याची साल फाटणार नाही याची काळजी घ्यावी. रोगीट बेण्याची छाटणी साठी निवड करू नये. ५X३X२ किंवा ६X३X२ फुट पट्टा पध्दत लागवडीसाठी एकरी ६ हजार बेणे लागवड करावी. दोन भाग शेणखत व एक भाग माती या प्रमाणे जमीनीपासून १.५ फुट उंचीच्या गादी वाफ्यावर २२ सेंमी लांबीचे तुती बेणे दोन ओळीत १५ सेंमी व दोन बेण्यात १० सेंमी अंतर ठेवून लागवड करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतुच्या आगमनासोबतच अनेक आजारांचे देखील आगमन होते. म्हणून पशुधनाच्या आरोग्यासाठी त्रिसुत्री १) भौतीक सुविधा म्हणजेच व्यवस्थीत गोठा ज्यायोग्य किटक व पावसापसून संरक्षण. २) जैविक सुविधा जसेकी लसीकरण, जंतनाशकाची मात्रा आणि ३)रासायनीक सुविधा म्हणजे आजाराची लागण झाल्यास तात्काळ पशुवैद्यकाच्या मार्गदर्शनाखाली औषधोपचार लसीकरण आणि पावसाच्या आगमनासोबतच तात्काळ शेळी मेंढी मध्ये तसच वासरांना वयाच्या सातव्या दिवशी द्यावयाची जंतनाशकाची मात्रा आवश्यक ठरते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०६.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ३१ मे ते ०६ जून २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ०७ ते ११ जून २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	०४/०६	०५/०६	०६/०६	दिनांक		०७/०६	०८/०६	०९/०६	१०/०६	११/०६
							पाऊस (मिमी)		९.०	६.०	३.०	५.०	१.०
							कमाल तापमान (अं .सें)		३४.०	३४.०	३४.०	३४.०	३३.०
							किमान तापमान (अं .सें)		२५.०	२४.०	२४.०	२४.०	२४.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	ढगाळ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ
							दु.						
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)		६५	६३	६४	५९	६२
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)		५१	४६	५०	४९	४४
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		११	१५	१७	१९	२१
							स.	वाऱ्याची दिशा	वायव्य	पश्चिम-वायव्य	वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
							दु.						

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०६ जून रोजी लातूर जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्हयात दिनांक ०६, ०९ व १० जून रोजी तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०७ व ०८ जून रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्हयात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक १३ ते १९ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पूर्वमशागत / आंतरपीक	कोरडवाहू परिस्थितीत सोयाबीन + तुर हे आंतरपीक २:१ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. तसेच ओलीताखाली सोयाबीन + कापूस हे आंतरपीक १:१ किंवा २:१ या प्रमाणात घेता येते. सोयाबीन पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
खरीप ज्वारी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	आंतरपीक पध्दतीमध्ये खरीप ज्वारी + सोयाबीन २:४ किंवा ३:६ या प्रमाणात दोन ओळीतील अंतर ४५ सेंमी ठेवावे. तसेच खरीप ज्वारी + तुर ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात आंतरपीक घेता येते. सोयाबीन, मुग, उडीद ही कमी कालावधीची पिके आंतरपीके म्हणून घेताना २:४ या आंतरपीक पध्दतीचा अवलंब करावा. खरीप ज्वारी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
बाजरी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	बाजरी पिकामध्ये बाजरी + तुर हे आंतरपीक २:१, ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. बाजरी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, प्रादुर्भावग्रस्त पाने काढून नष्ट करावीत, पिवळ्या चिकट सापळ्यांचा पिकात वापर करावा, रासायनिक कीटकनाशकामध्ये व्यवस्थापनासाठी क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५% २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	आंतरपीक	पाण्याची उपलब्धता असल्यास हळद पिकाची लागवड करून घ्यावी. हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा/मोसंबी लागवडीसाठी १X१X१ मीटर या आकाराचे खड्डे घेऊन त्यात अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, ३ ते ४ घमेली शेणखत किंवा कंपोस्टखत व पोयटा माती यांनी खड्डे भरून घ्यावे. संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
डाळींब	जातींची निवड / वाढीची	डाळिंब लागवडीसाठी घेतलेले खड्डे चांगली माती + चांगले कुजलेले व रापलेले शेणखत + १ ते १.५ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + पालापाचोळा यांनी जमिनीपासून वर १५ ते २० सेंमी खड्डे भरून घ्यावेत व मधोमध एक बांबूची काठी लावावी. डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू लागवडीसाठी घेतलेले १ X१X१ मीटर आकाराचे खड्डे अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, १:३ या प्रमाणात शेणखत + माती या मिश्रणाने खड्डे भरावे. चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या व लहान चिकू झाडांना काठीने आधार द्यावा.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	तुती रोपवाटीका जुन महिन्यात एक एकर क्षेत्रासाठी २ गुंठे क्षेत्रावर गादी वाफे करावेत. ५० X३X१.५ फुट (लांबी-रुंदी-उंची) आकाराचे ३ गादी वाफे करावेत. ०६ ते ०८ महिने वयाचे तुती बेणे करण्यासाठी निवडावी. ३ ते ४ डोळे असलेले बेणे पेन्सील आकाराचे निवडून धारदार सिकेटरच्या साहाय्याने डोळयाच्या लगत खालील बाजूस स्लॅटींग कट व ३ डोळयाच्या वरच्या डोळया लगत फ्लॅट कट घेऊन बेणे तयार करावे. बेणे तयार करताना बेण्याची साल फाटणार नाही याची काळजी घ्यावी. रोगीट बेण्याची छाटणी साठी निवड करू नये. ५X३X२ किंवा ६X३X२ फुट पट्टा पध्दत लागवडीसाठी एकरी ६ हजार बेणे लागवड करावी. दोन भाग शेणखत व एक भाग माती या प्रमाणे जमीनीपासून १.५ फुट उंचीच्या गादी वाफ्यावर २२ सेंमी लांबीचे तुती बेणे दोन ओळीत १५ सेंमी व दोन बेण्यात १० सेंमी अंतर ठेवून लागवड करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतुच्या आगमनासोबतच अनेक आजारांचे देखील आगमन होते. म्हणून पशुधनाच्या आरोग्यासाठी त्रिसुत्री १) भौतीक सुविधा म्हणजेच व्यवस्थीत गोठा ज्यायोग्य किटक व पावसापसून संरक्षण. २) जैविक सुविधा जसेकी लसीकरण, जंतनाशकाची मात्रा आणि ३)रासायनीक सुविधा म्हणजे आजाराची लागण झाल्यास तात्काळ पशुवैद्यकाच्या मार्गदर्शनाखाली औषधोपचार लसीकरण आणि पावसाच्या आगमनासोबतच तात्काळ शेळी मेंढी मध्ये तसच वासरांना वयाच्या सातव्या दिवशी द्यावयाची जंतनाशकाची मात्रा आवश्यक ठरते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०६.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ३१ मे ते ०६ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०७ ते ११ जून २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	०४/०६	०५/०६	०६/०६	दिनांक	०७/०६	०८/०६	०९/०६	१०/०६	११/०६
							पाऊस (मिमी)	७.०	५.०	९.०	११.०	२.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३६.०	३७.०	३७.०	३७.०	३७.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२५.०	२४.०	२३.०	२३.०	२३.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	ढगाळ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ
							दु. ढग स्थिती (आकाश)					
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९२	९८	९७	९१	९३
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	५६	५५	६०	५९	५३
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	८	११	१४	२०	२०
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
							दु. वाऱ्याची दिशा					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०६ जून रोजी नांदेड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ०८ व ०९ जून रोजी नांदेड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्हयात दिनांक ०६, ०९ व १० जून रोजी तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०७ व ०८ जून रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्हयात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक १३ ते १९ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पूर्वमशागत / आंतरपीक	कोरडवाहू परिस्थितीत सोयाबीन + तुर हे आंतरपीक २:१ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. तसेच ओलीताखाली सोयाबीन + कापूस हे आंतरपीक १:१ किंवा २:१ या प्रमाणात घेता येते. सोयाबीन पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
खरीप ज्वारी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	आंतरपीक पध्दतीमध्ये खरीप ज्वारी + सोयाबीन २:४ किंवा ३:६ या प्रमाणात दोन ओळीतील अंतर ४५ सेंमी ठेवावे. तसेच खरीप ज्वारी + तुर ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात आंतरपीक घेता येते. सोयाबीन, मुग, उडीद ही कमी कालावधीची पिके आंतरपीके म्हणून घेताना २:४ या आंतरपीक पध्दतीचा अवलंब करावा. खरीप ज्वारी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
बाजरी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	बाजरी पिकामध्ये बाजरी + तुर हे आंतरपीक २:१, ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. बाजरी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, प्रादुर्भावग्रस्त पाने काढून नष्ट करावीत, पिवळ्या चिकट सापळयांचा पिकात वापर करावा, रासायनिक कीटकनाशकामध्ये व्यवस्थापनासाठी क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५% २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	आंतरपीक	पाण्याची उपलब्धता असल्यास हळद पिकाची लागवड करून घ्यावी. हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा/मोसंबी लागवडीसाठी १X१X१ मीटर या आकाराचे खड्डे घेऊन त्यात अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, ३ ते ४ घमेली शेणखत किंवा कंपोस्टखत व पोयटा माती यांनी खड्डे भरून घ्यावे. संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
डाळींब	जातींची निवड / वाढीची	डाळिंब लागवडीसाठी घेतलेले खड्डे चांगली माती + चांगले कुजलेले व रापलेले शेणखत + १ ते १.५ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + पालापाचोळा यांनी जमिनीपासून वर १५ ते २० सेंमी खड्डे भरून घ्यावेत व मधोमध एक बांबूची काठी लावावी. डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू लागवडीसाठी घेतलेले १ X१X१ मीटर आकाराचे खड्डे अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, १:३ या प्रमाणात शेणखत + माती या मिश्रणाने खड्डे भरावे. चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या व लहान चिकू झाडांना काठीने आधार द्यावा.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	तुती रोपवाटीका जुन महिन्यात एक एकर क्षेत्रासाठी २ गुंठे क्षेत्रावर गादी वाफे करावेत. ५० X३X१.५ फुट (लांबी-रुंदी-उंची) आकाराचे ३ गादी वाफे करावेत. ०६ ते ०८ महिने वयाचे तुती बेणे करण्यासाठी निवडावी. ३ ते ४ डोळे असलेले बेणे पेन्सील आकाराचे निवडून धारदार सिकेटरच्या साहाय्याने डोळ्याच्या लगत खालील बाजूस स्लॅटींग कट व ३ डोळ्याच्या वरच्या डोळया लगत फ्लॅट कट घेऊन बेणे तयार करावे. बेणे तयार करताना बेण्याची साल फाटणार नाही याची काळजी घ्यावी. रोगीट बेण्याची छाटणी साठी निवड करू नये. ५X३X२ किंवा ६X३X२ फुट पट्टा पध्दत लागवडीसाठी एकरी ६ हजार बेणे लागवड करावी. दोन भाग शेणखत व एक भाग माती या प्रमाणे जमीनीपासून १.५ फुट उंचीच्या गादी वाफ्यावर २२ सेंमी लांबीचे तुती बेणे दोन ओळीत १५ सेंमी व दोन बेण्यात १० सेंमी अंतर ठेवून लागवड करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतुच्या आगमनासोबतच अनेक आजारांचे देखील आगमन होते. म्हणून पशुधनाच्या आरोग्यासाठी त्रिसुत्री १) भौतीक सुविधा म्हणजेच व्यवस्थीत गोठा ज्यायोग्य किटक व पावसापसून संरक्षण. २) जैविक सुविधा जसेकी लसीकरण, जंतनाशकाची मात्रा आणि ३)रासायनीक सुविधा म्हणजे आजाराची लागण झाल्यास तात्काळ पशुवैद्यकाच्या मार्गदर्शनाखाली औषधोपचार लसीकरण आणि पावसाच्या आगमनासोबतच तात्काळ शेळी मेंढी मध्ये तसच वासरांना वयाच्या सातव्या दिवशी द्यावयाची जंतनाशकाची मात्रा आवश्यक ठरते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २०/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०६.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ३१ मे ते ०६ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०७ ते ११ जून २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	०४/०६	०५/०६	०६/०६	दिनांक	०७/०६	०८/०६	०९/०६	१०/०६	११/०६
०.०	०.०	७.४	०.०	२.०	०.२	०.०	पाऊस (मिमी)	२.०	१३.०	१०.०	२.०	१.०
३५.६	३५.५	३४.७	३५.५	३५.६	३४.९		कमाल तापमान (अं .सें)	३६.०	३५.०	३५.०	३४.०	३४.०
२३.०	२३.१	२१.७	२४.०	२१.६	२३.४	२३.५	किमान तापमान (अं .सें)	२४.०	२५.०	२५.०	२५.०	२५.०
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	ढगाळ	स्वच्छ		दु.					
७६	७९	७४	८६	८२	८१	७४	सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	७३	८३	७६	६८	६७
६१	४२	४०	३९	३४	३९		दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	५६	५४	५८	५९	५४
६.८	६.६	५.२	५.६	५.२	४.७	३.६	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	११	१४	१७	२०	२२
पश्चिम-नैऋत्य	शांत	उत्तर	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य		दु.					

पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील	पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासुन आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासुन आजपर्यंत
९.६	१२९.३	९.६

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०७ जून रोजी परभणी जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ०८ जून रोजी परभणी जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४ ० ते ५ ० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्हयात दिनांक ०६, ०९ व १० जून रोजी तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०७ व ०८ जून रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्हयात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक १३ ते १९ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पूर्वमशागत / आंतरपीक	कोरडवाहू परिस्थितीत सोयाबीन + तुर हे आंतरपीक २:१ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. तसेच ओलीताखाली सोयाबीन + कापूस हे आंतरपीक १:१ किंवा २:१ या प्रमाणात घेता येते. सोयाबीन पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
खरीप ज्वारी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	आंतरपीक पध्दतीमध्ये खरीप ज्वारी + सोयाबीन २:४ किंवा ३:६ या प्रमाणात दोन ओळीतील अंतर ४५ सेंमी ठेवावे. तसेच खरीप ज्वारी + तुर ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात आंतरपीक घेता येते. सोयाबीन, मुग, उडीद ही कमी कालावधीची पिके आंतरपीके म्हणून घेताना २:४ या आंतरपीक पध्दतीचा अवलंब करावा. खरीप ज्वारी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
बाजरी	पूर्वमशागत / आंतरपीक	बाजरी पिकामध्ये बाजरी + तुर हे आंतरपीक २:१, ३:३ किंवा ४:२ या प्रमाणात घ्यावे. बाजरी पिकाच्या पेरणीसाठी पूर्वमशागतीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर करून घ्यावीत.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, प्रादुर्भावग्रस्त पाने काढून नष्ट करावीत, पिवळ्या चिकट सापळ्यांचा पिकात वापर करावा, रासायनिक कीटकनाशकामध्ये व्यवस्थापनासाठी क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५% २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	आंतरपीक	पाण्याची उपलब्धता असल्यास हळद पिकाची लागवड करून घ्यावी. हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा/मोसंबी लागवडीसाठी १X१X१ मीटर या आकाराचे खड्डे घेऊन त्यात अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, ३ ते ४ घमेली शेणखत किंवा कंपोस्टखत व पोयटा माती यांनी खड्डे भरून घ्यावे. संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
डाळींब	जातींची निवड / वाढीची	डाळिंब लागवडीसाठी घेतलेले खड्डे चांगली माती + चांगले कुजलेले व रापलेले शेणखत + १ ते १.५ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + पालापाचोळा यांनी जमिनीपासून वर १५ ते २० सेंमी खड्डे भरून घ्यावेत व मधोमध एक बांबूची काठी लावावी. डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू लागवडीसाठी घेतलेले १ X१X१ मीटर आकाराचे खड्डे अर्धा किलो सुपर फॉस्फेट, १:३ या प्रमाणात शेणखत + माती या मिश्रणाने खड्डे भरावे. चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, नविन लागवड केलेल्या व लहान चिकू झाडांना काठीने आधार द्यावा.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. काढणीस तयार असलेल्या◌ी फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	तुती रोपवाटीका जुन महिन्यात एक एकर क्षेत्रासाठी २ गुंठे क्षेत्रावर गादी वाफे करावेत. ५० X३X१.५ फुट (लांबी-रुंदी-उंची) आकाराचे ३ गादी वाफे करावेत. ०६ ते ०८ महिने वयाचे तुती बेणे करण्यासाठी निवडावी. ३ ते ४ डोळे असलेले बेणे पेन्सील आकाराचे निवडून धारदार सिकेटरच्या साहाय्याने डोळयाच्या लगत खालील बाजूस स्लॅटींग कट व ३ डोळयाच्या वरच्या डोळया लगत फ्लॅट कट घेऊन बेणे तयार करावे. बेणे तयार करताना बेण्याची साल फाटणार नाही याची काळजी घ्यावी. रोगीट बेण्याची छाटणी साठी निवड करू नये. ५X३X२ किंवा ६X३X२ फुट पट्टा पध्दत लागवडीसाठी एकरी ६ हजार बेणे लागवड करावी. दोन भाग शेणखत व एक भाग माती या प्रमाणे जमीनीपासून १.५ फुट उंचीच्या गादी वाफ्यावर २२ सेंमी लांबीचे तुती बेणे दोन ओळीत १५ सेंमी व दोन बेण्यात १० सेंमी अंतर ठेवून लागवड करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतुच्या आगमनासोबतच अनेक आजारांचे देखील आगमन होते. म्हणून पशुधनाच्या आरोग्यासाठी त्रिसुत्री १) भौतीक सुविधा म्हणजेच व्यवस्थीत गोठा ज्यायोग्य किटक व पावसापसून संरक्षण. २) जैविक सुविधा जसेकी लसीकरण, जंतनाशकाची मात्रा आणि ३)रासायनीक सुविधा म्हणजे आजाराची लागण झाल्यास तात्काळ पशुवैद्यकाच्या मार्गदर्शनाखाली औषधोपचार लसीकरण आणि पावसाच्या आगमनासोबतच तात्काळ शेळी मेंढी मध्ये तसच वासरांना वयाच्या सातव्या दिवशी द्यावयाची जंतनाशकाची मात्रा आवश्यक ठरते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी